

Anticimex sommarguide

10 vanliga sommarkryp

Vanligaste sommarkrypen

Sommaren är högsäsong för insekter – både ute i naturen och ibland inne i våra hem. Getingar vid middagsbordet, myror i skafferiet eller fästingar i gräset är exempel på sommarkryp som kan störa semesterlugnet.

När temperaturen stiger ökar också aktiviteten bland naturens småkryp. Vissa söker sig inomhus, ofta i jakt på mat. De flesta är visserligen harmlösa och spelar en viktig roll i ekosystemet – men blir de för många, eller hamnar på fel plats, kan de snabbt bli ett störningsmoment.

I denna guide listar Anticimex 10 vanliga sommarkryp – och vad du kan göra för att minska besvären.

Under sommaren är det många som ringer till oss och vill ha hjälp att få bort insekter som letat sig inomhus. Generellt ska man göra det svårt för insekterna att ta sig in genom att täta fönster och dörrar samt täcka för ventiler med insektsnät.

Anders Brandin,
skadedjursexpert
på Anticimex

Innehåll

Getingar

Sociala bin (honungsbi och humlor)

Myror (svartmyra, hästmyra och brun trämyra)

Tvestjärtar

Gråsuggor

Större flugor (husflugor, vindsflugor och spyflugor)

Fruktflugor

Fritflugor

Pälsängrar

Fästingar

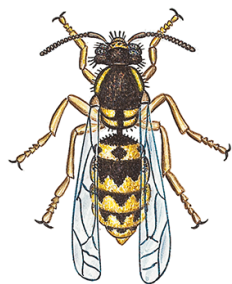
Identifiera fler sommarkryp

Getingar

Varför det blir fler getingar vissa år är inte helt klarlagt, men experter tror att det hänger ihop med tillgången på föda och boplatser. Hos Anticimex ser vi ett tydligt mönster:

- Sommaren 2023 genomfördes 45 970 getingsaneringar
- Sommaren 2024 var siffran 26 829
- Prognosen för 2025 pekar mot en ny getingsommar – men det kan variera mycket lokalt.

Vanlig geting
(*Vespula vulgaris*)

Getingar är faktiskt nyttodjur – de äter skadeinsekter i trädgården och bidrar till viss del med pollinering. Men när de bygger bo nära människor kan de snabbt bli ett problem, särskilt för personer som är allergiska mot getingstick.

Getingboet byggs på under hela sommaren och kan till slut rymma tusentals getingar. Det överlever bara en säsong – men de befruktade honorna övervintrar och blir nästa års drottningar.

Vanliga platser för getingbon:

- Under takutsprång
- I väggar eller på vinden
- Under altaner
- I håligheter i marken

Tips & råd

- ✓ Undvik häftiga rörelser när en geting närmar sig.
- ✓ Ställ ut något gott till getingarna en bra bit från uteplatsen.
- ✓ Undvik söta och starka parfymer.
- ✓ Drink inte ur en öppnad burk eller mörk flaska som står ute.
- ✓ Var uppmärksam på var du kliver om du går barfota utomhus.
- ✓ Undvik att bära kläder med starka färger eftersom det kan locka till sig getingar.

Framåt juli har getingbona ofta blivit så stora att man ska ta professionell hjälp. Men om getingarna inte utgör någon fara, så kan man med fördel låta ett getingbo sitta kvar. Då kan man i stället minska besvären med några enkla åtgärder.

Anders Brandin,
skadedjursexpert
på Anticimex

Tips & råd

- ✓ Lämna vildvuxna delar i trädgården. Låt en del av gräsmattan växa som den vill så att växter får blomma och locka till sig pollinerande insekter.
- ✓ Ser du en svärm som är på rymmen? Försök lokalisera ägaren som kan samla in svärmen. En bisvärm som rymt och landat på någons tomt kan upplevas som obehagligt och skrämmande men utgör inget hot. En svärm som flyger i luften eller befinner sig i dolda utrymmen som skorsten eller i en fasad går oftast inte att fånga in. Det är först när svärmen placerat sig i en klump fritt hängande som den går att samla in och rädda.

Sociala bin

(honungsbi, humlor m.fl.)

Till de sociala bina hör bland annat honungsbin (tambin) och humlor. De spelar en avgörande roll för pollineringen av växter som fruktträd, bärbuskar och blommor.

Honungsbin lever i organiserade bisamhällen i bikupor, som ofta ägs av en privatperson eller ett företag. Ett samhälle kan bestå av upp till 60 000 bin och leva i flera år. Drottningen kan lägga upp till 2 000 ägg per dag.

För att producera bara ett halvt kilo honung krävs 20 000–30 000 flygturer till en bra nektarkälla. I Sverige produceras omkring 1 500 ton honung varje år.

Honungsbiet är i grunden inte aggressivt, men kan stickas om de känner sig hotade. På försommaren kan de svärma – då lämnar den gamla drottningen kupan med en grupp arbetare för att bilda ett nytt samhälle. Svärmen sätter sig ofta i ett träd i närheten medan spejarbin letar efter en ny boplats.

Även humlan räknas som ett bi – och de är mycket effektiva pollinerare. Deras håriga kroppar samlar upp stora mängder pollen som förs vidare mellan blommor.

Det finns omkring 40 arter humlor i Sverige, och du kan ofta hitta fler än tio olika arter i en vanlig trädgård. Humlor är fredliga och gör ingen skada på byggnader. De bygger ofta sina bon i marken.

Honungsbi
(*Apis mellifera*)

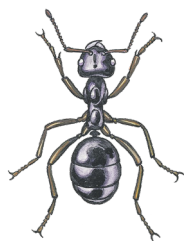
Humla
(*Bombus*)

Myror

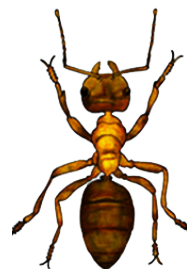

Den vanliga svartmyran – eller trädgårdsmyran som den egentligen heter – kan ibland ta sig in i våra hem i jakt på mat. Det sker oftast på våren när det är ont om föda i naturen, men även under sommaren kan en liten saftfläck på köksgolvet vara nog för att locka in dem. När en myra hittar något ätbart lägger den ut ett doftspår som leder fler myror till platsen – och plötsligt har man en myrinvasion i skafferiet.

Svartmyran är en av Sveriges vanligaste myror. Den är helt ofarlig och orsakar inga skador på byggnader. Träskademyror, som hästmyra och brun trämyra, är däremot något att se upp med. De kan anlägga sina bon inne i huskonstruktioner och i värsta fall försvaga byggnaden. Om du misstänker att du har fått in träskademyror bör du ta professionell hjälp.

Svartmyra
(Lasius niger)

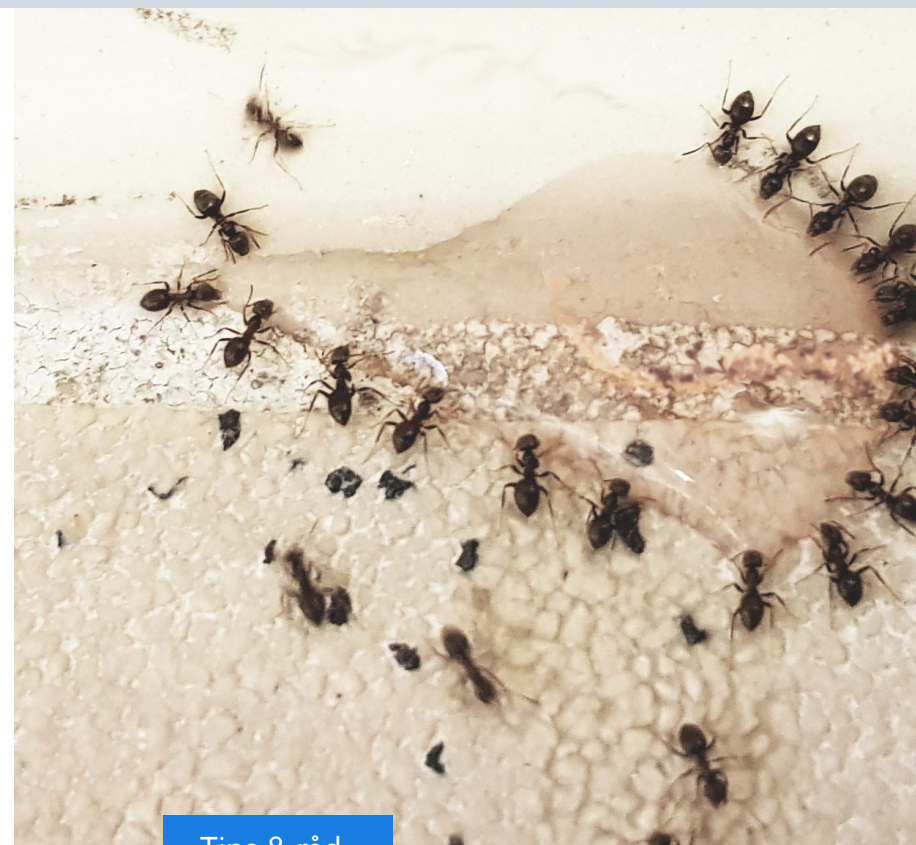
Brun trämyra
(Lasius brunneus)

Hästmyra
(Camponotus)

Husägare kan minska risken för problem med myror genom att rengöra ytor i kök och runt matplatsen, försluta skafferivaror i täta förpackningar samt se till att tömma och rengöra sopbehållare ofta

Anders Brandin,
skadedjursexpert
på Anticimex

Tips & råd

- ✓ Rengör ofta och noggrant för att ta bort föda för svartmyrorna.
- ✓ Förslut livsmedel/skafferivaror/foder i täta förpackningar.
- ✓ Se till att inte ha matrester liggande på golvet, håll extra koll under matbordet.
- ✓ Töm sopbehållare ofta. Mat eller fukt lockar till sig svartmyror.
- ✓ Låt inte mat till husdjur bli stående framme.
- ✓ Våttorka golven regelbundet så blir du av med myrornas doftspår.
- ✓ Täta under altandörrar och på liknande ställen så att myrorna inte tar sig in.

Du kan göra en skonsam fälla mot tvestjärtar genom att fukta en bit wellpapp och rulla ihop den. Placera sedan rullen på den plats där tvestjärtarna finns, så kryper de in i fällorna och fångas. Nästa morgon kan rullen förpassas till komposten, där tvestjärtarna gör nytta.

Anders Brandin,
skadedjursexpert
på Anticimex

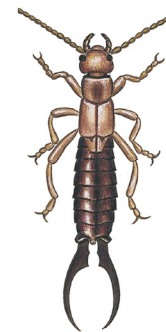

Tvestjärtar

Tvestjärtar är långsmala, brunaktiga insekter som blir mellan 1 och 3 centimeter långa. Deras mest utmärkande drag är de kloliknande tångarna baktill på kroppen.

På dagen gömmer sig tvestjärtar gärna på mörka och fuktiga platser – till exempel under stenar, i tät vegetation eller i springor. När natten kommer blir de aktiva och kan ibland ta sig in i hus och stugor.

Att hitta många tvestjärtar inomhus kan kännas obehagligt, men de gör ingen skada på byggnader eller människor. Om man råkar klämma en tvestjärt kan den nypas med sina klor, men det är inte särskilt smärtsamt.

Tvestjärt
(Dermaptera)

Tips & råd

- ✓ Täta med exempelvis insektsnät kring ventilation och fönster. Områden vid trösklar och dörrar kan också behöva ses över.
- ✓ Om du påträffar tvestjärtar inomhus kan dessa fångas och flytta ut i trädgården, alternativt kan du dammsuga upp tvestjärtarna.
- ✓ Du kan även fånga tvestjärtar genom att placera blomkrukor fyllda med träull upp och ned.

Gråsuggor

Gråsuggor är kräftdjur som har anpassat sig till livet utanför vattnet. De andas med gälar och är därför beroende av fuktiga miljöer för att kunna ta upp syre.

Gråsuggor trivs utomhus i fuktig jord, under stenar, löv eller kompost – där de lever av förmultnande växtdelar och hjälper till att bryta ner organiskt material.

En gråsugga blir upp till 18 mm. Den är platt, oval, bepansrad med kraftiga rygglåtar, litet huvud med fasettögon, två par antenner och på mellankroppen sju par raska ben.

Gråsuggor räknas inte som skadedjur – så länge de inte förekommer i känsliga miljöer, som storkök eller operationssalar. De kan ibland ta sig in i källare eller andra fuktiga utrymmen, men gör ingen skada annat än att de befinner sig på fel plats.

Gråsugga
(Isopoda)

Tips & råd

- ✓ Gråsuggor gillar fukt. Säkerställ att fuktnivåerna inomhus inte överstiger det normala.
- ✓ Täpp igen otätheter mot utemiljön som kan släppa in gråsuggor. Exempelvis sprickor eller dörrlister.
- ✓ Inomhusmiljön är oftast för torr för gråsuggorna, vilket gör att de självdör. Då kan de enkelt sopas upp eller dammsugas bort.

Tips & råd

- ✓ Montera insektsnät på ventiler och vid takfot, täta runt fönster och kabelgenomföringar.
- ✓ Du kan också köpa en flugfångare eller flugfälla och placera inomhus där det finns mycket flugor.

Större flugor

I Sverige finns omkring 8 000 arter i insektsordningen tvåvingar, som omfattar både flugor och myggor. Under sommaren är det vanligt att olika flugor letar sig inomhus – vissa mer störande än andra.

Husfluga

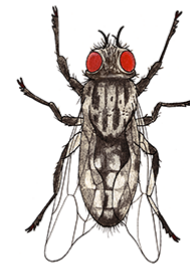
- Utseende: 6–7 mm, gråsvart med något gulaktig bakkropp
- Utveckling: Från ägg till vuxen på under två veckor i gynnsamma förhållanden
- Ursprung: Kläcks ofta på åkrar där det finns djurspillning (t.ex. från kor och hästar)
- Beteende: Letar sig gärna in i hem under sommaren

Spyfluga

- Utseende: 6–8 mm, ofta metalliskt grön eller blå
- Läger ägg i: Ruttnande kött, sopor och avföring.
- Fakta: Honan kan känna lukten av ruttnande kött på flera kilometers avstånd

Vindsfluga

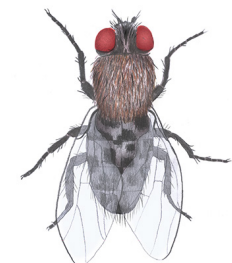
- En typ av spyfluga som liknar en stor husfluga
- Läger ägg i: Ruttnande löv ute i naturen
- Viktigt att veta: Förökar sig inte inomhus, utgör ingen hälsorisk och är inte ett tecken på dålig hygien – men kan upplevas som störande om de kommer in i stora mängder

Husfluga
(Musca domestica)

Spyfluga
(Calliphoridae)

Vindsfluga
(Pollenia)

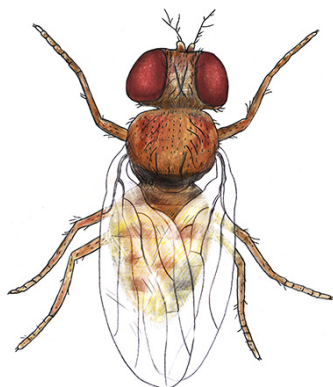
Fruktflugor

Fruktflugor, även kallade ättiksflugor eller bananflugor, heter officiellt daggflugor. De är små flugor som ofta påträffas i köket under sommarmånaderna. Fruktflugor utvecklas i jäst organiskt material, till exempel i övermogen frukt eller spill från sophinken. Fruktflugor är ofarliga för människor men kan skapa irritation och obehag när de blir många.

Varje hona lägger cirka 500 ägg, vilket gör att problemet snabbt kan växa sig stort. För att minska problemen gäller det att hålla rent och torrt i köket och vid matplatsen.

Anders Brandin,
skadedjursexpert
på Anticimex

Fruktfluga
(*Drosophila melanogaster*)

Tips & råd

- ✓ Allmän rengöring är det mest effektiva sättet att bli av med fruktflugor.
- ✓ Låt inte disk ligga för länge i diskhon och avlägsna matrester från diskhon direkt.
- ✓ Förvara avfall i slutna sopkärl.
- ✓ Rengör vid diskbänk, diskho, vattenlås och golvbrunn.
- ✓ Flugorna kan lägga ägg i fett som bildas i avloppet. Koka vatten och håll i avlopp med diskmedel som är fettlösende.
- ✓ Förslut förvaringskärl, komposter och avfallskärl ordentligt och rengör dem regelbundet.
- ✓ Spara inte påsar med packad frukt – de undre saftar av sig och ruttnar. Lägg istället ut dem på plant torrt underlag.
- ✓ Prova att blanda till 2 delar vinäger, 1 del sirap och 1 droppe diskmedel (utan ammoniak) i en liten flaska eller dylikt. Blandningen lockar till sig fruktflugorna, som tar sig ner i flaskan och stannar där.

Tips & råd

- ✓ Montera finmaskigt insektsnät på ventiler och vid takfot, täta runt fönster och kabelgenomföringar.
- ✓ Håll balkongdörr stängd under sensommaren eller installera ett finmaskigt insektsnät för dörröppningen.
- ✓ Inglasade balkonger kan med fördel hållas stängda.

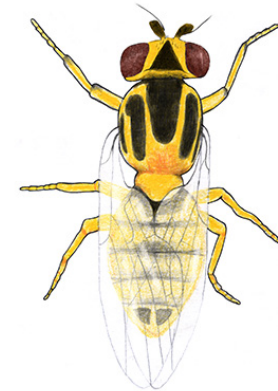
Fritflugor

Fritflugor är småflugor på 3 mm och är tydligt randiga i gult och brunt. Fritflugor lägger ägg i kortklippta gräsmattor och larverna lever på rotbladlöss.

Fritflugor söker sig nästan uteslutande till de högst belägna utrymmena för att övervintra. De återfinns därför för det mesta runt

och omkring fönster och balkonger. När fritflugor letar efter en plats att övervintra, uppträder de i stora svärmar under sensommaren.

De återkommer ofta till samma plats eller byggnad år efter år. Fritflugor orsakar dock ingen skada på människor eller byggnader, men de kan uppfattas som besvärliga när de blir många.

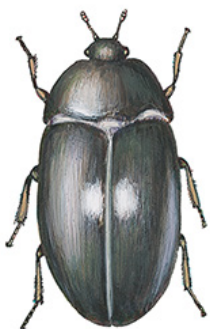
Fritfluga
(Chloropidae)

Pälsängrar

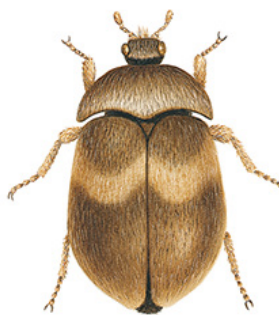
Pälsängrar är skalbaggar vars larver lever av produkter med animaliskt ursprung. När pälsängarna söker sig in i hem angriper de främst yllevor, pälsar och skinn, men också andra textilier kan bli utsatta. Ett angrepp av pälsängrar är inte farligt för människor men kan vara frustrerande och kan ta tid att få bukt på.

Några olika arter som förekommer i Sverige är vanlig pälsänger, vågbandad pälsänger och brun pälsänger. Samtliga pälsängerarter

är duktiga flygare och sprids därför lätt inomhus. Den vanliga pälsängern lever utomhus i hela Sverige och kan komma in via öppna fönster och dörrar sommartid. De övriga arterna är däremot införda till landet och förekommer endast inomhus. I naturen är deras främsta uppgift att hålla rent. De hjälper till att bryta ned hårprodukter som päls, dun och fjädrar från döda djur i naturen.

Vanlig pälsänger
(*Attagenus pello*)

Vågbandad pälsänger
(*Attagenus woodroffe*)

Pälsänglarv

Tips & råd

- ✓ Töm utrymmen, som garderober, klädkammare, byråer etc., från kläder, textilier och organiskt material.
- ✓ Dammsug drabbade utrymmen. Var noggrann kring lister, springor och sprickor. Frys dammsugarpåsen i en vecka innan den slängs i soporna.
- ✓ Läg endast undan rena kläder, gärna förpackade i täta emballage. Kontrollera era undanlagda textilier regelbundet.
- ✓ Angripna textilier kan värmebehandlas vid 60°C genom tvätt, strykning eller torktumling.
- ✓ Angripna textilier kan även läggas i påsar och frysas i minst en vecka.

Tips & råd

- ✓ Var vaksam. Fästingar kan överföra bland annat TBE-virus och borrelia-bakterien.
- ✓ Klä på dig i skog och gräs. Ha stövlar, långärmat på överkroppen och byxor instoppade i strumporna.
- ✓ Inspektera kropp och kläder. Få in som rutin att löpande inspektera efter fästingar eller efter du har varit utomhus.
- ✓ Använd en avsedd fästingborttagare när du ska avlägsna en fästing. När man ska ta bort en fästing från huden kan huvud och mundelar ibland bli kvar och orsaka hudirritation och inflammation. Undvik alkohol eller olja vid borttagande av fästingar. Om det blir en del kvar kan du låta det vara.
- ✓ Anticimex sanerar inte mot fästingar. Vid frågor är det bäst att vända sig till sjukvårdsupplysningen eftersom vård kan vara aktuellt.

Fästingar

Fästingar tillhör kvalstren och är spindeldjur med åtta ben. Fästingar är så kallade ektoparasiter (lever på värdjuret). Det finns 12 fästingarter som är bofasta i Sverige. Till det tillkommer en del arter som tillfälligt kommer in t ex med flyttfåglar och om husdjur införskaffas från andra länder.

Fästinghanar är ca 2 mm och honor 4 mm. En blodfylld hona kan bli upp till 11 mm med grå till rostbrun färg. Livslängd för en vuxen fästing är ca 2 år. Hos fästingar behöver båda könen tillgång till blod för att växa. Fästingar letar sig sällan inomhus utan återfinns främst i naturen. Fästingar föredrar tät buskvegetation med mer än 80 procent luftfuktighet.

Vanlig fästing
(Ixodes ricinus)

Vad är det för kryp?

Identifiera djur och insekter på Anticimex hemsida. Rör det sig om skadedjur kan du ta del av tips och råd om hur du blir av med dem.

**Besök
Anticimex
skadedjurs-
identifierare**

Anticimex är det moderna serviceföretaget inom skadedjurskontroll, matsäkerhet, fuktkontroll, husbesiktningar och brandskydd. Genom förebyggande åtgärder, ny teknik och hållbara lösningar skapar vi hälsosamma miljöer för både företag och privatpersoner runt om i världen. För mer information, besök www.anticimex.se